

นาฬิกาชีวิต

พระราชสุทธินิยามมงคล
๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๖

P13006

เจริญสุขท่านผู้ปฏิบัติธรรมทั้งหลาย ท่านทั้งหลายมารวมกันทั้งใหม่และเก่า เพื่อรับฟังโอวาทในโอกาสกราบนมัสการลา จะมาอยู่ ๓ วัน หรือ ๗ วันก็ตาม การปฏิบัติธรรมแล้วแต่บุญวาสนาของท่านผู้ใด แต่ก็มีจุดมุ่งหมายปลายทางกับจุดมุ่งหมายเริ่มต้นไม่เหมือนกัน บางคนร้อยละ ๖๐ เข้ามาเพื่อแสวงบุญกุศล แต่ก็ไม่ทราบว่าบุญกุศลจะช่วยให้ได้อย่างไร ร้อยละ ๓๐ มาบวชชีพราหมณ์ ต้องการจะรับศีลและนั่งขาวห่มขาว และมาอยู่เฉย ๆ สวดมนต์บ้างไม่สวดมนต์บ้าง ฟังเทศน์บ้างไม่ฟังเทศน์บ้าง เขาคิดว่าได้บุญแล้ว ร้อยละ ๑๐ นั้น ตั้งใจถวายชีวิตต่อพระพุทธศาสนา ต้องการให้ชีวิตให้มีความหมายในปัจจุณมัยยอมตายในพระพุทธศาสนา ปฏิบัติโดยเข้มงวดกวดขัน แสวงบุญอย่างแท้จริง ต้องการมีความสุขในบั้นปลายของชีวิต ที่ต้องตายจากโลกไปสู่สัมปรายภพ

ท่านทั้งหลาย ถ้าท่านไม่สนใจในหน้าที่การงานของท่านแล้ว ท่านจะเสียใจกระทั่งตาย ในเมื่อยามยาก ยามลำบาก ท่านไม่สนใจในความดี ท่านไปสนใจความแลกเปลี่ยนชีวิตในยามยากยามลำบากแล้วนั้น ท่านจะเสียใจตลอดชาติ ท่านจะหาโอกาสอย่างนี้มีได้แล้ว เวลาหมดไปแล้วจะไปเรียกคืนได้ที่ไหน นาฬิกาทุกเรือนเวลาเท่ากันหมด ไม่มีเวลาเหลือล้ำต่ำสูงกว่ากันเลย แต่ปัญหาอยู่ที่ว่า นาฬิกาผูกที่ข้อมือของโยม เดินตรงเหมือนกันทุกเรือนใหม่ จะทราบได้อย่างไรว่า นาฬิกาของเราตรง หรือไม่ตรง ร้อยคนไม่ตรงกันสักคน ไม่เคยเทียบกับคนอื่นเขาเลยหรือ ดูแต่ของตัวเองอย่างนั้นหรือ

นาฬิกาของอาตมาคืนหนึ่งเทียบหลายครั้ง เทียบกับกองอุตุนิยมวิทยา เทียบกับกรมประชาสัมพันธ์ แต่นำไปใช้ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศสไม่ได้ ต้องมีสองเรือน เรือนที่ใช้ในประเทศไทยไม่ตรงกับประเทศอื่น บ้านเดียวกันนาฬิกาก็ยังไม่ตรงกัน ถ้าเราเทียบนาฬิกาด้วยกันให้ตรงเวลาเหมือนกันแล้ว จะเป็นระเบียบเดียวกัน หมดเวลาจะมาตามนัด

ผู้ที่มาเจริญกรรมฐาน ต้องการมาเทียบนาฬิกาชีวิต ชีวิตนี้คือเวลา เวลาคือชีวิต เวลาเท่านั้นเป็นผู้ตัดสินชีวิต ชีวิตหมดไปแล้ว ๑ วินาที เรียกคืนไม่ได้ ใครผู้ใดหนอจะใช้เวลาแม้แต่วินาทีเดียว ให้คุ้มค่าและดีกว่ากัน

การเจริญพระกรรมฐาน เป็นการเดินรุดหน้าและมองดูข้างหลัง เดินหน้าอย่างเดียวไม่ได้ ต้องมองดูข้างหลังด้วย พี่น้องที่เคารพรัก ก้าวต้องมีที่เกาะ เกาะต้องมีที่เก็บ มองดูข้างหลังหมายความว่าอะไร พูดอย่างนี้ท่านอาจไม่ทราบ ตัวอย่างเช่น เราอยู่บ้านนี้ จะไปอยู่บ้านโน้น ก้าวเกาะไว้ก่อน อีกขาหนึ่งอย่าเพิ่งออกจากบ้านนี้ เพราะอะไร เพื่อบ้านโน้นไม่ดี จะได้ก้าวกลับ พูดอย่างนี้ง่ายดีเข้าใจไหม บ้านนี้อย่าเพิ่งขาย ออกจากบริษัทนี้ จะไปบริษัทโน้น จะก้าวไปทั้งหมดไม่ได้ รู้หนอ ๆ ๆ ก่อน ถ้ารู้จริงค่อยก้าวหมด แสดงว่าข้าพเจ้าไม่กลับ รุดหน้าไปแล้ว อย่าลืมต้องเหลียวหลังดูบ้าง เป็นลูกสาวลูกชายของพ่อแม่ จะแยกครอบครัวไป หันหลังดูพ่อแม่บ้าง ไม่ใช่ไปบวชชีพราหมณ์ที่วัดนี้ออกไปวัดโน้น ทั้ง ๆ ที่ ยังไม่ได้ ไม่ย้อนกลับมาสำรวจดูตัวเองเลย

ถ้าญาติโยมมาด้วยความจริงใจจะพบของจริงทันที ถ้ามาด้วยของปลอมจะพบแต่ของปลอมกลับไป จะเสียใจต่อภายหลัง ตาดีก็ได้ ตาร้ายก็เสีย ตามีปัญญาได้แน่ ตาไม่มีปัญญาไม่ได้อะไรเลย ตามีกิเลส มองแต่กิเลสคนโน้น มองกิเลสคนนี้ ความดีเขาก็มีมากมายไม่เคยคิดเลย นี่แหละหมดเวลาไปน่าเสียดายอย่างนี้ หมั่นเทียบนาฬิกากันหน่อย บ้านเดียวกันตีกันบ่อย ๆ เพราะนาฬิกาไม่ตรงกัน

ท่านรู้จักนาฬิกาเหมือนกันไหม นาฬิกาไม่ตรงก็พอตั้งกันได้ แต่ใจคอไม่ตรงกันจะทำอย่างไร พี่น้องท้องเดียวกันยังเหมือนกันไม่ได้ จิตไม่ตรงกันเพราะเหตุใด ทั้งนี้เนื่องมาจากต่างกรรมกันมาและต่างเวลาด้วย มาจากธาตุแท้หรือธาตุเทียม มาจากเมืองไหน เมืองนรก หรือเมืองสวรรค์ มาเกิดท้องเดียวกัน ทุกคนทำกรรมมาไม่เหมือนกัน

ถ้าคุณแม่มาถือศีลภาวนา มาเจริญกรรมฐานกลับไปตั้งครรรค์ แต่จิตยังไม่ปฏิสนธิเมื่อปัญญา คือมือสองเท้าสองสมองหนึ่งเกิดขึ้นแล้ว เทพเจ้ากฎแห่งกรรมจึงได้ส่งดวงวิญญาณนักปราชญ์ไปเกิด บุตรที่คลอดออกมาจะต้องเป็นปราชญ์แน่ แต่ถ้าคุณแม่อารมณ์ไม่ดีทั้งเดือน นาฬิกาในบ้านนั้นไม่ตรงกัน ชัดใจกันตลอดเวลา พูดดีเป็นร้าย พูดร้ายเป็นดี สัตว์นรกที่เพิ่งออกจากคุกต้องไปเกิดบ้านนี้ ลูกจึงเหมือนกันไม่ได้ ลูกแฝดชายคู่ คลอดห่างกัน ๑๕ นาที ยังเหมือนกันไม่ได้ จิตใจไม่ตรงกัน ต่อยกันไปต่อยกันมา น้องคว้ามืดแทงพี่ตายเลย เป็นศัตรูมาเกิด

ท่านทั้งหลายมานั่งกรรมฐาน อย่าคิดมาวิจัยสังเคราะห์ สร้างบุญให้เกิดความสุขก่อน ทำตัวเองก่อน เดี่ยวจะรู้หมด ถ้าอยากรู้โน้น รู้นี้ ปฏิบัติเพียงวันสองวันไม่ได้ผล ต้องสร้างตัวให้ดีก่อน ชัดสนิมในใจออกก่อนถึงจะเห็นของจริงที่แน่นอนและถูกต้อง ที่เขาลือกันว่า ผู้ชายฆ่าผู้หญิงแล้วยัดใส่ส้วม หันศพจนແหลก ถ้าสืบเสาะเจาะให้ลึกอย่าไปว่าเมื่ออดีตชาติที่ผ่านมา ผู้หญิงเคยฆ่าผู้ชายอย่างนี้ ผู้ชายก็ต้องฆ่าผู้หญิงอย่างนี้ ทั้ง ๆ ที่รัก

แสนจะรัก ทั้งรักทั้งแค้นแน่นในทรวง ทั้งหึงทั้งหวงหนักหน่วงในหัวใจ และขยำยัดใส่ส้วม
เลย

ญาติโยมทั้งหลาย ที่เรามาเจริญกรรมฐานนั้น ไม่ใช่มาสร้างบุญอย่างเดียว เรามา
ขัดสีจิตวิวรรธน์ เหมือนขัดกระจก ขัดให้เป็นเงา ทำพื้นฐานของชีวิตให้ดี เหมือน
เฟอร์นิเจอร์ถ้าไม่ได้ขัดแล้วมาทาแล็กเกอร์จะไม่ขึ้นเงา แต่ถ้าขัดให้ขึ้นเงาแล้วทาแล็กเกอร์
จะทำให้เป็นเงาลึกลับ ถ้าไม่ขัดเลย พื้นฐานไม่มี จะไม่มีเงา เงาด้านเหมือนกระจกฝ้า ส่ง
ไปที่ใดก็ไม่เห็นไกล ไม่ใช่มานั่งแค่สองวันแล้วได้ไปนะ เรามาฝึกนิดเดียวจะได้อะไร ปีหน้า
ค่อยมา ๓ วัน ปีโน้นมาอีก ๓ วัน ก่อนจะแก่ตายไม่ได้อะไรเลย กลับไปบาปติดตัวไป

ท่านทั้งหลายที่มาเจริญพระกรรมฐาน เจริญ แปลว่า รุ่งเรือง ไม่เปลืองเวลา ใช้
เวลาให้เป็นประโยชน์ในชีวิตและกิจประจำวัน การเจริญกรรมฐานต้องการสร้างชีวิตของ
เราให้เป็นมงคล มงคล แปลว่า ความถูกต้อง ไม่ใช่ความถูกต้อง ความถูกต้องเป็น
อัมมงคลก็มากหลาย เราอย่าเอาแต่ใจของเราเลย เอาความถูกต้องเป็นหลัก เอาใจคนอื่น
เข่าบ้าง เราเอาใจคนอื่นเขา คนอื่นเขาก็เอาใจของเรา ตรงนี้เป็นการถูกต้องใหม่ สิ่งที่เป็น
มงคลทั้งหลายเป็นความถูกต้อง ไม่มีความชั่วช้าสามานย์อยู่ในจิต ไม่เป็นบาป ไม่
เดือดร้อน ถึงจะเรียกว่า “ความถูกต้อง”

ความถูกต้องคือ ชอบใจ ไปดื่มเหล้าก็ชอบใจ ดื่มใจ คนนี้ชอบดื่มสุรา คนนั้นชอบดื่ม
เบียร์ คนนี้ชอบเล่นการพนัน ทำตามชอบใจอย่างนี้ จะเป็นมงคลได้อย่างไร ไม่เป็นการ
ถูกต้องแต่ประการใด

คนที่มีทุกข์เดือดร้อนใจเป็นอัมมงคล สามิภรรยาคู่นี้ทะเลาะกันทุกวันเป็นเพราะเหตุ
ใด เพราะเงินทองร่อยหรอ กิจการบริษัทจะล้ม สามีกก็เครียด ภรรยาก็เครียด ตีกันทะเลาะ
กัน ดื่มสุรา ขัดคอกันตลอดมาเป็นเวลาแรมเดือน ลูกสาวมาที่วัดนี้ มาเรียนให้อาตมา
ทราบ ว่า ป้ากับแม่ทะเลาะกันตลอด เมื่อก่อนไม่เคยทะเลาะกัน ทำไม่เป็นเช่นนี้ หลวงพ่อ
ช่วยหน่อยค่ะ อาตมาก็คิดหนอ คุณนี้ยังมีบุญวาสนาอยู่ ถ้ารับบุญวาสนาจะช่วยไม่ได้ หม้อ
แบตเตอรี่เก็บไฟไม่อยู่ ช่วยไม่ได้ ถ้าหม้อแบตเตอรี่หมดไฟ สตาร์ทไม่ติด เมื่อชาร์ตไฟให้
แล้ว สตาร์ทติดทันที รถวิ่งได้เลย อย่างนี้ช่วยได้ ถ้าหม้อแบตเตอรี่เสีย เก็บไฟไม่อยู่
ช่วยไม่ได้

โยมเข้าใจอย่างนี้เถอะ อาตมาจะแผ่เมตตาให้โยมต่อเมื่อโยมมีหลักฐานเก็บไฟอยู่
หม้อแบตเตอรี่ไม่เสีย ถ้าหม้อแบตเตอรี่เสียต้องตายแน่นอน ช่วยไม่ได้ โปรดจำไว้ แผ่

เมตตาแทบตายก็ช่วยไม่ได้ อาตมารู้เลย แม้ไปแล้วมันย้อนกลับ แสดงว่าต้องตายไม่ ผิดหวัง

โยมมาเจริญสมาธิภาวนานี้ ต้องการรักษามือแบตเตอร์ไม่ให้เสีย ไม่ใช่มาซาร์ทไฟ แต่ไม่รักษามือแบตเตอร์ มือแบตเตอร์เสียไม่ต้องแก้เลย คือมีสติในใจ ไม่รู้จักเอาสติม ออก กลับไปเป็นสติในใจ มือแบตเตอร์เก็บไฟไม่อยู่ ต้องเสียแน่ แก้ไม่ได้ โยมอย่าให้ เสียตรงนี้ ถ้าเสียตรงนี้หมดทางแก้

ไฟหมดคือ กำลังใจตก ถ้าโยมกำลังใจตก ไม่สบายใจ กำลังเขียนหนังสือจะแก้ อย่างไร ต้องแก้เดี๋ยวนี้ ปัจจุบันนี้ด้วย จะไปรอกันวันพรุ่งนี้ไม่ได้ วิธีแก้ให้หายใจยาว ๆ จากจุกถึงสะดือเดี๋ยวนี้ กำลังเขียนหนังสือ วางปากกาให้หมด อย่าอ่านหนังสือ หนึ่งหลับตาตรงนี้ บนโต๊ะนี้ กำลังใจหมดแล้ว ให้รีบทำเดี๋ยวนี้ อย่าปล่อยให้หิ้วยเคย ชิน ถ้าไม่ทำตรงนี้ จะโมโหเก่ง เสียใจจะผูกคอตาย จะโดดตึกตาย ในไม่ช้ามือ แบตเตอร์เสีย ต้องกระโดดตึกตายแน่ ถึงจะมานั่งกรรมฐานก็ต้องไปกระโดดตึกตาย เพราะไม่แก้ปัญหาชีวิตของตัวเอง ไปให้คนอื่นแก้ปัญหได้อย่างไร เราต้อง แก้ปัญหาของเราเอง ไม่ต้องไปหาหมอ ไม่ต้องไปหาหมอสะเดาะเคราะห์ เรา สะเดาะเคราะห์ของเราเองได้ไหม หายใจยาว ๆ ถ้าเรามีพลังจิตขึ้นมาสูงจะดีที่สุด คนที่เคยเดินจงกรมแล้วจะทำได้ง่าย ถ้าเรามีพลัง มีสมาธิดี มีกำลังไฟพอใช้ พัดลม หมุนแน่ แต่ถ้ากำลังไฟไม่มี กำลังไฟตก พัดลมไม่หมุน จำไว้เลยนะ

เราต้องทำก่อนคือ หายใจยาว ๆ จากจุกถึงสะดือ มันเสียใจเรื่องอะไร หมด กำลังใจเรื่องสามี หรือจะเป็นเรื่องลูก เรื่องบริษัท หรือเรื่องการขาดทุน เข้ามาสูมอยู่ใน หัวใจ อย่าให้จิตใจเป็นสนิมขุม ต้องแก้เดี๋ยวนี้เลยนะ ต้องชนะใจเลย กำหนดว่า เสียใจ หนอ... ที่ลึนปี

บางคนบอกว่า “หลวงพ่อกันกำหนดได้ผลเลยที่ลึนปี” พอถามย้อนว่าลึนปีอยู่ที่ ไหน กลับชี้ไปที่ลูกกระเดือก ฟังผิด เวลาอาตมาพูดก็นั่งหลับ เห็นไหมว่า นาฬิกาตรงกัน หรือไม่ ถ้าเรานั่งสมาธิเข้าระดับเดียวกันแล้ว จะพูดกันรู้เรื่องเลย ฉะนั้นเรามาอยู่ด้วยกัน รู้ใจกันด้วยกรรมฐาน เทียบกันไว้เสมอ

ถ้าเรามาเจริญกรรมฐานสัก ๒ วัน หรือ ๓ วัน จะรู้นิสัยวิสัยทัศน์กว้างไกล ว่าใจ แดบหรือใจกว้าง จะบอกออกมาชัดเจนมาก **ที่ลึนปีนี้เป็นเครื่องบอก เป็นนาฬิกา อันหนึ่งของชีวิต** เป็นนาฬิกาชีวิต ใช้สำหรับเทียบคน เราจะมีสามีหรือภรรยาเทียบ นาฬิกาทางโลกนี้ไม่ได้ แม่บ้านไม่ดี นำวันเดือนปีเกิดของว่าที่ลูกสะใภ้ และวันเดือนปีเกิด

ของลูกชาย ไปให้หมอดูว่า วันเดือนปีตรงกันไหม ถ้าวันเดือนปีตรงกันแล้วจะแต่งงานกัน
อย่างนี้จะใช้ได้หรือ **ต้องเทียบนาฬิกาหลาย ๆ เรือน** นาฬิกาทางโลกก็ต้องเทียบ
เหมือนกัน เช่น อยากรู้ว่า ว่าที่ลูกเขยอายุเท่าไร เดี่ยวไม่รู้ว่าจะแก่อ่อนกว่าลูกสาวเท่าไร
ลูกสาวอายุ ๒๗ คนที่มาขออายุ ๘๐ จะเป็นอย่างไร แก่กว่าพ่อตาอีกหรือ ต้องเทียบอย่าง
นั้น แต่ที่แน่นอนที่สุดนั้นคือ นาฬิกาชีวิต ใช้เทียบกันว่าลูกของเรากับผู้ชายคนนั้น คู่กัน
ด้วยจิตใจ รักกันด้วยจิตใจ เกรดเดียวกันไหม **นั่นดูนาฬิกาของชีวิตเทียบดูจิตใจของคน**

เห็นหนอ ๆ ๆ เห็นด้วยปัญญา คนนี้เป็นใคร จิตใจตรงกันไหม เดี่ยวจะฉาย
ออกมาว่า นิสัยไม่ตรงกัน ไม่รักกัน จะไม่ผูกพันกัน ถ้านิสัยตรงกัน จะผูกพันกันแน่

คนเราต้องเทียบกันด้วยนาฬิกาชีวิต ที่เป็นมงคลกับอัปมงคล ดูว่าจิตใจตรงกัน
ไหม ถ้ากระแสไฟเราแรง มีบุพเพสันนิวาสแต่ชาติปางก่อน เมื่อมาพบกันจะรักกันเลย
และเข็มนาฬิกาชีวิตจะบอกออกมาว่า คนนี้เป็นใคร มาจากไหน อย่างไร ยกตัวอย่าง โยม
สุนีย์ ร้านขายทองลูกสาวแม่ทองใบ ที่สะพานควาย มาที่วัด มันจะบอกออกมาว่า คนนี้
มาทางไหนเราแล้ว เมื่ออาดมาเป็นเด็ก เคยไปกินข้าวที่บ้านของเขามาที่คลองบางแวก เข็ม
ทิศที่ลั่นปี่ซื้อมาก ไม่ใช่เข็มนาฬิกาทางโลกเรือนนี้

นาฬิกาต้องมี ๒ เรือน เรือนนอกกับเรือนในคือ นาฬิกาชีวิต **เรือนนอกใช้ดูว่า**
โลกมนุษย์เขาไปถึงไหนกันแล้ว อย่างนอนตื่นสาย อย่างหน่ายหากิน อย่างหมิ่นเงินน้อย
อย่าคอยวลาสนาให้มาหาเอง นอนนานงานน้อย กินบ่อยเงินหมด มีเงินหน้าสด หมดเงิน
หน้าแห้ง แล้งน้ำใจ นาฬิกาเขาตั้งอย่างนี้ เขาบอกว่าวันนี้ ๒ ทุ่ม ลิกจะแสดง จะแสดง
เรื่องอะไรหรือยังไม่รู้ จะไม่รู้ได้อย่างไร ต้องตั้งโครงการแล้ว ชีวิตของมนุษย์จึงต้องมี
โครงการ มีนโยบายว่าจะทำอะไร

โครงการเป็นบุญกุศลอย่างหนึ่ง **โครงการชีวิตคือกฎแห่งกรรมของเรานั้นเอง**
กุศลกรรม อกุศลกรรม ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เราทำมาตั้งแต่ชาติปางก่อนแล้ว เราต้องไป
อยู่ตรงนี้ ไปอยู่ที่อื่นไม่ได้ จากตรงนี้จะไปอยู่ตรงนั้นอย่างไร ลิกแสดงเรื่องนี้ต้องไปวิกนี้
จะไปตัดเรื่องลิกของชีวิตไปไม่ได้ ด้วยการกระทำของตนเอง โยมที่มาเจริญพระกรรมฐาน
ต้องการอย่างนี้ทั้งนั้น ต้องการเจริญรุ่งเรืองในชีวิตก่อน

โลกเอ๋ยคือนาฬิกาหลังนี้ เราต้องอาศัยโลกด้วย เพราะเราอยู่ในโลกมนุษย์เราต้อง
อาศัยธรรม คือนาฬิกาชีวิต การกระทำของชีวิตคือนาฬิกาที่หมุนเวียนเปลี่ยนไปตาม
กฎแห่งกรรม ตามหลักของกรรม **ต้องใช้เวรกรรมตามเวลาด้วย** ถ้าคนปฏิบัติ

กรรมฐานยังไม่ได้ จะไม่รู้จะไม่เข้าใจที่เอาตมาพูด โยมอย่าเอาไปทึ่ง โครงการของชีวิตอย่า ทึ่ง หมั่นเทียบนาฬิกาชีวิตกับเขา เราอยู่กับหมุ่มมาก เข้ากับเขาให้ได้

คนมากมีปัญหามาก คนน้อยมีปัญหาน้อย คนมีแต่ปัญหาทั้งนั้น สร้างปัญหาให้เรา ตลอดรายการ อย่าท้อแท้ใจ อย่าหดหู่ใจ อย่าเหี่ยวแห้งใจ ต้องสู้ต่อไป **บริวารมาเพราะ น้ำใจดี บริวารหนีเพราะน้ำใจลด บริวารหมดเพราะน้ำใจแห้ง บริวารกลั่นแกล้ง เพราะผู้บังคับบัญชาไม่ยุติธรรม** ตำรานี้ได้จากกรรมฐานทั้งนั้น

เอาตมาเคยพูดให้ฝรั่งฟัง บอกว่านาฬิกามี ๒ เรือน เราหลงไปดูนาฬิกาเรือนนอก ไม่เคยดูนาฬิกาเรือนในเลย ฝรั่งเถียงไม่ขึ้น ร้องให้ทันที เราบอกว่าเดี๋ยวนี้หลวงพ่ोजรัญ วัตอัมพวัน สิงห์บุรี ไม่ได้อยู่ในแผนที่ประเทศไทยเสียแล้ว แต่ไปอยู่ในแผนที่โลก

นาฬิกาเรือนในเรือนใจหายากมาก นาฬิกาเรือนนอกต้องไขลาน ต้องใส่ถ่าน ถ้า ไม่ใส่ถ่านหมดไฟ นาฬิกาเรือนในเรือนใจก็หมดไฟเหมือนกัน โยมหมั่นไขลานหน่อยนะ นาฬิกาเรือนนอกนี่ไม่เป็นไร คนอื่นไขให้เราได้ แต่นาฬิกาเรือนในเรือนใจเราต้องไขลาน เอง กลับไปบ้านแล้วก็ต้องไขลาน

ถ้าโยมไขลานนาฬิกาเรือนในและเรือนใจ โยมจะมีบุตรสุดที่รัก จะมีสิ่งแปลก ประหลาดทั้งหลายเข้ามาในใจ ไม่เคยเห็นก็ได้เห็น ไม่เคยรู้ก็ได้รู้ ไม่เคยฟังก็ได้ฟัง เดี่ยว เรือนใจจะบอกโยมเอง จะได้อ่านตัวออก จะได้บอกตัวได้ จะได้ใช้ตัวเป็น จะได้เห็นตัว ตาย จะได้คล้ายทิวา จะได้ดำริชอบ จะได้ประกอบกุศล จะได้ผลอนันต์ เอาตาข้างขึ้นมาดู เอาตราขูขึ้นมาชั่ง ถูกต้องไหม

โยมเอาใจใส่ตัวเอง รักตัวเองให้มาก สงสารตัวเองให้มาก จะได้ช่วยตัวเองให้มาก อย่าสงสารคนอื่นมากกว่าตัวเองเลย รักนวลสงวนตัว อย่าให้เสียหายได้ไหม ไม่มีใครช่วย เราแล้ว **อัตตาหิ อัตโน นาโถ** ตนเท่านั้นที่เป็นที่พึ่งของตน ตนเตือนตนของตนให้พ้นผิด ตนเตือนจิตได้ใครจะเหมือน ตนเตือนตนของตนไม่ได้ใครจะเตือน ตนแซ่เขื่อนใครจะไป เตือนให้เสียเวลา ไม่ช่วยตัวเองแล้วใครจะช่วย

โยมเลี้ยงลูกเอาบุญ อย่าเอาคุณตอบแทน เขาไม่มาช่วยโยมหรอก มีลูกผู้ชายไปมี ภรรยา ภรรยาก็เป็นแม่ตัวไป มีลูกสาวไปได้สามี สามีก็เป็นพ่อตัวไป เราก็นึกว่า อนุโมทนากับลูกเถอะ เราก็คือพ่อเลี้ยง แม่เลี้ยง เลี้ยงลูกมาเอาบุญ อย่าเอาคุณตอบแทน ปฐมวัยตั้งแต่ ๓ ขวบ ถึงอายุ ๒๕ เรียนจบตึกเตอร์ให้ได้ มัชฌิมวัย อายุ ๒๕-๕๐ ต้องมี บ้านหลักฐานเป็นที่อยู่ของตน บัจฉิมวัย อายุตั้งแต่ ๕๐ ถึงตาย มีอะไรติดตัวบ้างไหม เวลาหมดไป ถ้าไม่มีอะไรก็เสียใจด้วย แต่เวลานี้ไม่เป็นไร เป็นนาฬิกาของโลก ที่สำคัญ

มากที่สุดคือนาฬิกาชีวิต นาฬิกาจิตใจ ตรงนี้ขาดทุนย่อยยับอย่างไม่รู้ตัว อย่าให้เวลาหมดไป และเสียใจต่ออดีตแต่ประการใด

เห็นหนอ... ถ้ากำลังใจหมด โปรตรักษาหม้อแบตเตอรี่ไว้ จะยกตัวอย่างหม้อแบตเตอรี่ทางโลกให้เห็น ถ้าปล่อยหม้อแบตเตอรี่ตามยถากรรม ไม่เติมน้ำกลั่น ปล่อยให้แห้ง ไม่เติมแร่ธาตุ ใช้แต่ไฟอย่างเดียว ในไม่ช้าหม้อแบตเตอรี่จะเสีย อีกประการหนึ่งไม่เคยใช้รถ ไม่เคยใช้หม้อแบตเตอรี่เลย หม้อแบตเตอรี่จะเสีย ต้องนำหม้อแบตเตอรี่ทิ้ง ทิ้งไปแล้วหมดโอกาสนำมาใช้ ต้องซื้อใหม่

เปรียบเทียบกับหม้อแบตเตอรี่ของชีวิต เราไม่เคยให้สมองคิด ไม่เคยใช้จิตเลย ไม่มีสติปัญญา ไม่มีสติสัมปชัญญะเลยหรือ ถ้าไม่มี หม้อแบตเตอรี่ของโยมจะเสีย จิตจะเสีย กลายเป็นจิตวิตกกังวล ในเมื่อจิตวิตกกังวลแล้ว จิตโยมไม่มีทางขึ้น จิตตกจากวงจร รับรองไม่มีทางดีเลย เป็นโรคประสาท หนักเข้าจิตตกไป จะต้องไปอยู่โรงพยาบาลศรีธัญญาแน่นอน

พี่น้องทั้งหลายขอให้รักษาหม้อแบตเตอรี่ด้วยการใช้ ไม่ใช่ให้นำหม้อแบตเตอรี่ไปเก็บเหมือนอย่างท่านขับรถมาจอดไว้ที่วัดอัมพวัน ๗ วัน ไม่เคยสตาร์ทรถเลย หม้อแบตเตอรี่เสีย หมดไฟ ทางวัดก็ช่วยสตาร์ทให้

การรักษาหม้อแบตเตอรี่ชีวิตของเรา ต้องหมั่นเจริญกรรมฐานทุกวัน หมั่นกำหนดจะหิบบะไรก็กำหนด เสียใจก็กำหนด เมื่อจิตตกกังวล เสียใจ ถ้าไม่แก้ หม้อแบตเตอรี่จะเสีย ถ้าจิตตกถึง ๓ วง โยมไม่ต้องเข้าโรงพยาบาล รักษาไม่หายด้วย เป็นโรคเครียด โรคประสาท รักษาไม่หาย จำไว้ ต้องทิ้งหม้อแบตเตอรี่กระทั่งตาย จึงจะหายด้วยไฟด้วยการเผาหรือฝัง จำไว้เลย **ตรงนี้สำคัญมาก คือการเจริญกรรมฐาน** ไม่ใช่เรื่องเหลวไหลแต่ประการใด ชัดเจนมาก ชัดเจนที่สุดแล้ว เพราะฉะนั้นอย่าทิ้ง

การกำหนดจิต ถ้าโยมเสียใจ กำหนดเสียใจหนอ...ที่ลึนปี่ หายใจยาว ๆ เดี่ยว จะหาเหตุได้เลย เสียใจหนอ... หลับตา ดูที่ลึนปี่ กำหนดเสียใจหนอ ๆ ๆ สติดี เป็นการรักษาหม้อแบตเตอรี่ไม่ให้มันเสีย **จิตก็ไม่ตกกังวล จิตก็เข้มแข็ง** สมมติว่าเสียใจเรื่องลูกไม่เรียนหนังสือ ลูกไม่เรียนหนังสือมาจากเหตุนี้เขาจึงเสียใจ ทำงานบริษัท ทำงานธนาคารก็ไม่อยากทำ เพราะคิดถึงลูกไม่เรียนหนังสือ **คิดหนอ คิดหนอ คิดหนอ** รู้แล้ว สติจะบอกทันทีว่า เราเป็นแม่เขา โปรดแผ่เมตตาให้ลูก อย่าโกรธลูกซิ โกรธลูกถึงได้เสียใจขนาดนี้ ความโกรธจะหายเลย **คิดหนอ** ต่อไปอีก **คิดว่าจะแผ่เมตตาอย่างไร จะออกมาว่า**

อ้อ! หนึ่งกรรมฐาน สวดพาหุงมหากา แล้วแผ่เมตตาให้ลูก ลูกกลับร้ายกลายเป็นดี ตั้งใจเรียนหนังสือทันที นี่ คือวิธีแก้

เรื่องโกรธเป็นเรื่องสำคัญ ถ้าโกรธขึ้นมาจะแยเลย เสียใจไม่เป็นไร โมโหร้ายเสียทั้งบ้านเลย อย่าโกรธได้ไหม แก่โกรธเสียเดี๋ยวนี้ โกรธนี้มันยักษ์ ยักเวย ยักไหล่ ยักเหนื่อ ยักไต้ ยักนอก ยักใน ยักษ์มันโกรธถึงตาย ไม่มีใครช่วย จะทำอย่างไร ต้องแก้หะ หายใจยาว ๆ กำหนด โกรธหนอ ๆ ๆ กลับไปบ้านแล้วก็ทำ อย่าเลิก อย่าเอาไปทิ้ง หมั่นเทียบนาฬิกาภายในไว้ มงคลชีวิตจะมีแก่โยมแน่นอน

โกรธหนอ ๆ ๆ กำหนดซ้ำ ๆ โกรธเรื่องอะไร เรื่องสามี สติจะบอกเป็นขั้นตอนว่า โกรธสามี อ้อ! โกรธเขาทำไม อยู่กับเขามาตั้ง ๓๐ ปี โกรธเขาทำไม เขาไปชอบผู้หญิงใหม่ โกรธหนอ ๆ ๆ สติบอกอีกแล้วว่า ดีแล้ว เขาไปชอบผู้หญิงใหม่ อนุโมทนากับเขา ถ้ายังโกรธต่อไปอีก ก็กำหนดต่อไป โกรธหนอ ๆ ๆ อ้อ! เขาไปชอบกับวาสนาหรือ พอหายโกรธแล้วจิตก็มีเมตตา อ้อ! อนุโมทนาด้วย ขอให้วาสนากับสามีของฉันอยู่เย็นเป็นสุข ตลอดกาลปาวสาน แก่ได้เลย จะไม่หึงไม่หวงแน่ และสามีจะกลับทันที

ถ้าเราแก้ปัญหาตรงนี้ได้ เมตตามาทั้งบ้าน จะเยือกเย็นเป็นสุขในบ้านของเรา ตลอดไป เรียกว่า มงคลชีวิต แปลว่าเทียบนาฬิกาภายในได้แล้ว และวาสนาที่สามีไปชอบก็กลับมารักเรา และจะมาบอกกับเราว่า ฉันไม่มีอะไรหรอก ฉันเป็นเพื่อนกันและช่วยเหลือกันไปเท่านั้น แก่ได้เลยเท่านั้นเอง ทำไมทำกันไม่ได้ นาฬิกาเรือนนี้จะบอกแก่ มงคลชีวิต บอกเวลาของชีวิตว่า เราจะแก้อย่างไร เวลานั้นแก่ได้ เวลานั้นแก้ไม่ได้ เพราะฉะนั้นสิ่งที่เราห้ามไม่ได้ มีดังต่อไปนี้

๑. โลภะจริต อยากได้ จะต้องเอาให้ได้ ถ้าเราไม่ฝึก
๒. โทสะจริต ห้ามไม่ได้ กำลังโกรธจะตบตี ห้ามไม่ได้
๓. โมหะจริต ห้ามไม่ได้
๔. ทิฏฐิที่แรงกล้า ห้ามไม่ได้
๕. จิตคิดจะไป ห้ามไม่ได้ จิตจะไปกับแฟน ห้ามไม่ได้

ถ้าไม่ฝึกสติ ขาดสติ ห้ามไม่ได้ ถ้าเราฝึกสติอยู่ จะห้ามได้ บังคับด้วยนาฬิกาของ มงคลชีวิต ชีวิตนี้ถึงจะแน่นอน ถูกต้องต่อไป

ถ้ารู้จัก มงคลชีวิต จะแปลออกมาว่า คบคนพาลได้ผิด คบบัณฑิตได้ผล คบคนชั่วทำตัวให้อับจน คบคนดีให้ผลจนวันตาย เมฆาเทศหมดค่า เมฆาสุราหมด ความสำคัญ เมฆาการพนันหมดตัว เมฆาเพื่อนชั่วหมดดี จะออกมาประเภทนี้ชัดเจน

สัตว์โลกที่อยู่กันนี้ต้องพึ่งโลกอยู่ อย่าไปตีโลกเสียหาย โลกคือหมู่มสัตว์ที่เราอยู่
ร่วมกัน อย่าทะเลาะกัน ถ้าเราไม่มีนาฬิกาชีวิตจะทะเลาะกัน แย่งสมบัติกันเพราะดูแต่
นาฬิกาของโลก เราต้องสร้างนาฬิกาเรือนใน เรือนใจ เทียบให้เข้ากับเขาให้ได้

ร่างต้องมีกองเชียร์ มีฉิ่ง ฉับ กรับ ถึงจะไปได้ ต้องมีกระบอกเสียง นกไม่มีขน
คนไม่มีความรู้ หรืออีกนัยหนึ่ง นกไม่มีขน คนไม่มีพวง ไปไม่รอด เราอยู่กับโลกต้อง
อาศัยโลกครึ่งหนึ่ง อาศัยธรรมครึ่งหนึ่ง นาฬิกาต้องมี ๒ เรือนนะ โยมเข้าใจนาฬิกาเรือน
ในหรือยัง นำไปใช้ที่บ้านด้วย

นาฬิกาเรือนนอกนี้ก็ต้องหมั่นตั้ง เวลาของคนอื่นเขา ๑๑.๐๐ น. ของเรายัง ๘.๐๐ น.
อยู่นั้นแหละ ยังไม่ตื่นอีกหรือ และชื่อของคนก็ไม่ต้องไปเปลี่ยน ขอฝากไว้ ถ้าพ่อแม่ตั้งให้
พระตั้งให้เป็นมงคล อย่าเปลี่ยน มันเป็น รูปธรรม แต่หากว่าเป็นบัญญัติชื่อ จะได้เรียก
ถูกว่าเป็นใคร แต่ข้อเท็จจริงอยู่ที่ นามธรรม อยู่ที่กิจกรรมของตัวเอง อยู่ที่กฎแห่งกรรม
ชัด

กิจกรรมคือกฎแห่งกรรมจากโครงการของชีวิต ยืนหนอ ๕ ครั้ง ทำให้ได้ ถ้าทำได้
แล้ว จะเห็นจากหน้าผากออกไปอัตโนมัติ เราไม่ต้องกำหนดว่า เห็นหนอ... มันจะอัตโนมัติ
ไปเอง พออัตโนมัติจะกลับมาบอกว่าคนนี้คบไม่ได้ เห็นหนอเข้าไปอีก ไม่มีศีระแล้ว
เห็นหนอไปอีก เอ๊ะ ต่อไม่ติด ต้องตาย ไม่เคยพลาด แต่ไม่หมายความว่าเห็นทุกครั้ง
บางครั้งเราก็วุ่นวายกับเรื่องสัพเพเหระ จะไม่เห็น ถ้าเรามีสติครบวงจร จะเห็นทันที

บางครั้งโยมที่หนึ่งกรรมฐาน ถ้าไม่พูดกับใครเลย จิตครบวงจรเมื่อใด จะระลึก
ชาติได้บางประการ ระลึกชาติของตัวเอง ระลึกชาติกฎแห่งกรรมในชาตินี้ อย่างที่
อาตมาระลึกได้ว่า จะต้องคอหักตายในวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๒๑ เพราะไปหักคอนก แต่
อาตมาคอหักแล้วยังไม่ตาย หมอประดิษฐ์ใส่ฝือกแน่น ทานอาหารเองไม่ได้ ต้องหยอดน้ำ
ทีละหยดเป็นเปรตรับกรรม ที่ย้ายให้นำอาหารไปถวายพระ แต่อาตมาไม่ถวาย ชวนเพื่อน
ไปทานกันเอง ยายบอกว่าต้องเป็นเปรต อาตมาเป็นเปรตไปแล้ว ญาติโยมทั้งหลายเอ๋ย
กรรมฐานแก้ปัญหาชีวิตได้แน่นอน แต่ไม่สามารถจะแก้กรรมได้ ฟังให้ออกนะ

กรรมฐานแก้ปัญหาชีวิตได้ แต่ไม่สามารถจะแก้กรรมที่เราทำไว้ได้ กรรมที่เรา
ทำไว้ต้องใช้ แต่อาจผ่อนหนักเป็นเบา เหมือนอาตมาต้องตายแต่ก็กลับฟื้น ที่อาตมาพูดนี้
อย่านำไปเป็นตัวอย่างนะ อาตมารับกรรมมาหมดแล้ว เคยรับจ้างต้มเต่า ก็ถูกน้ำร้อนลวก
ไฟลวกแล้ว กรรมฐานที่อาตมาสอนคือสติปัญญาสี่ แก้ปัญหาชีวิตได้ทุกอย่าง ใน

ชีวิตที่ผ่านมาและปัจจุบัน อดีตയാรီอ์ฟีน เรื่องของคนอื่นอย่านำมาคิด กิจที่ชอบทำ แก่
ได้เฉพาะปัจจุบัน อดีตที่ผ่านมาั้นแก้ไขไม่ได้

โยมโปรดพิจารณาให้ตึนะ ปัจจุบันแก้ไขได้แล้ว อนาคตจะแก้ไขได้ใหม่ ต้องได้แน่นอน
ปัจจุบันดี อนาคตต้องดี อดีตดี ปัจจุบันดี อดีตเลว ปัจจุบันเลว แต่เขาแก้ไขปัจจุบัน
แก้ปัญหาวีชีวิตได้ แต่แก้กฎแห่งกรรมไม่ได้ ต้องใช้กรรม

นั้กรรมฐานเพื่อแก้ปัญหาวีชีวิต และเพื่อชดใช้กรรม ไม่ได้อรัน อาตมายินดีตายใน
วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๒๑ เพราะรู้ว่าเราไปหักคอกนจริง ตัวไหนจิก ถลกหนั้เลย เราก็
ต้องมาหนั้ศีระถลกไปข้างหลังหมดเลย หมอเย็บได้ดีมากไม่มีตะเข็บ

ถ้าเราไม่เจริญกรรมฐาน ไม่มีโอกาสใช้กรรมในปัจจุบันขณะนี้ ต้องไปใช้เวลา
ตาย ตายแล้วต้องไปนรกอีกเป็น ๑๐๐ ปี ถ้าเราสร้างความดีจะชดใช้กรรมให้หมดไป
เหมือนเรายืมเงินเขามา ๑,๐๐๐ บาท ใช้วันละ ๑๐๐ บาท เดียวก็หมด แต่ถ้าเราไม่เคยใช้
เขาเลยก็ต้องมีดอกเบี๊ยไปชาติหน้า สรุปลั้ได้ว่า

๑) การเจริญกรรมฐานแก้ปัญหาวีชีวิตได้แน่นอน

๒) นั้กรรมฐานเพื่อชดใช้กรรมที่เกิดขึ้นและไม่ปฏิบัติชดทุกข้อหา ต้องอดทนต่อเวทนา
จะได้เห็นกรรม จะได้ใช้กรรมได้โดยไม่ปฏิบัติชดทุกข้อหา ถ้าโยมทำได้อย่างนี้ จะไปได้รอด

มหากิตติเดิมอยู่วัดสระเกศไปอยู่วัดพุทธาราม กรุงเบอร์ลิน ประเทศเยอรมัน
โทรศัพท์มาหาอาตมาว่า ท่านได้ไปให้กรรมฐานคนเป็นอัมพาตคนหนึ่งเดินไม่ได้ และมอบ
หนังสือของหลวงพ่อจรัญให้ภรรยาอ่านให้ฟัง หนังสือมีทั้งภาษาอังกฤษ ภาษาไทย และ
ภาษาเยอรมัน สามีกั้ปฏิบัติกรรมฐาน เป็นเรื่องอัศจรรย์ที่เขาเดินไม่ได้ แต่วันนั้นแปลก
มากที่ลุกนั่งได้เลย กำลังใจมาแล้ว หม้อแบตเตอรี่เกิดดีขึ้น ลุกนั่งได้เลย พอคนทักเข้า
หมดกำลังนอนลงไปอีก อยู่ต่อมา ๑ เดือน จึงลุกนั่งได้ และเดินได้จนบัดนี้ คนเราไม่ว่า
จะเป็นโรคอะไรก็ตาม ถ้ามีกำลังใจสูง มีพลังสูง หายทุกราย ไม่น่าเชื่อว่าเป็นอัมพาต
จะเดินได้ พอมีกำลังใจจะยกแขนขาได้เลยนะ หายแน่นอน

เรามาเจริญกรรมฐานเพื่อเพิ่มผลผลิตในร่างกายสังขารทั้งรูปธรรมและนามธรรมให้
อุดมสมบูรณ์ โรคภัยไข้เจ็บหายได้ทันที ถ้าเราไม่อุดมสมบูรณ์คือแก่แล้ว มันก็เสื่อม พอ
เสื่อมไป หมดกำลัง เกิดโรคแทรกซ้อน ตายแน่นอน ถ้าทำใจให้เข้มแข็ง เดินจงกรมให้
ชัดเจน พองหนอ... ยุบหนอ... หายใจยาว ๆ ถ้าหายใจยาว ๆ ได้ พองหนอ ยุบหนอได้
จะได้หมดเลย

ญาติโยมทั้งหลายโปรดฝึกตัวเอง แข่งเรือแข่งแพแข่งได้ แต่แข่งบุญวาสนาไม่ได้ แข่งเรือแข่งแพได้ แต่อยากจะถามโยมว่า โยมพายเรือเป็นหรือไม่ ไม่เคยฝึก ไม่เคยหัด จะไปแข่งได้หรือ พายเรือไม่เป็น ต้องหมั่นฝึกฝนไว้

การฝึกปฏิบัติกรรมฐานวันแรกก็มีแต่เพียงว่า เดินจงกรมให้ได้ ยืนหนอ ๕ ครั้งให้ได้ และพองหนอ ยุบหนอให้ได้

ระยะต่อไปก็เก็บอิริยาบถให้ได้ กำหนดอายตนะธาตุอินทรีย์ ตาเห็นรูป หูได้ยินเสียง จมูกได้กลิ่น ลิ้นลิ้มรส กายสัมผัสร้อนหนาว ต้องให้รู้โดยอิริยาบถ

ระยะต่อไป ต้องการให้ละเอียดเพิ่มขึ้นอีก ถ้าทำได้จะรู้อะไรแปลก ๆ เพิ่มขึ้น

การกำหนดลมหายใจ คนโกรธหายใจสั้น ถ้าโยมขี้โกรธ ขี้ปด ขี้เกียจ หายใจช้า ๆ จากจมูกถึงสะดือ แล้วจะหาย เวลาคนโมโหจะหายใจไว ตบตีกันได้โดยขาดสติ คนหายใจไว ขาดสติ กลิ่นตัวจะเหม็นขึ้นมาทันที ถ้าโยมหายใจช้า ๆ ตั้งสติไว้ก่อน จะทำอะไรก็มีปัญญา จำไว้ตรงนี้ไม่มีใครคิดเลย

ถ้าโยมหายใจสั้น ๆ จะคิดอะไรไม่ออกเลย จะลืมโน่น ลืมนี้ หายใจช้า ๆ จะทบทวน ได้ดีมาก หายใจช้า ๆ เข้าไว้ทำนออกมาในรูปแบบนี้

๑. ขยันเอาการ

๒. งานสะอาด

๓. ฉลาดรอบคอบ

คนที่รอบคอบ จะชอบระวัง ตั้งใจตรง ทรงศีลธรรม นำทางถูก ปลูกสติ ดำริชอบ ชัดเจนจะเข้าหลักนี้

ถ้าคิดอะไรไม่ออก กำหนดคิดหนอ ๆ ๆ หายใจยาว ๆ บั๊กจิตที่ลึนปี ไม่มีระยะ คิดออกมาครั้งแรก จะคิดออกมาได้เร็วมาก จะบอกก่อนว่า คิดเรื่องอะไร มันต้องแล้วแต่เรา ครั้งที่สอง จะบอกว่าสิ่งที่เราคิดนั้นถูกหรือไม่ ครั้งที่สาม สิ่งที่เราคิดนั้นนำไปใช้ประโยชน์ได้หรือไม่ ถ้านำไปใช้ประโยชน์ได้เลยก็เป็นความคิดที่ถูกต้อง ถ้าความคิดนั้นนำไปใช้ประโยชน์อะไรไม่ได้ ความคิดนั้นก็ไม่ต้องด้วยประการทั้งปวง

วันนี้ก็พอสมควรแก่เวลา พระอาทิตย์อัสดงคตไปนานแล้ว แต่ปัญหาขณะนี้ อย่าให้กำลังใจตก ตามพระอาทิตย์ ขอให้ความชั่วสามานย์ในตัวของเราทุกคนตกไปตามพระอาทิตย์ อย่าให้ไหล่ออกมาอีกเลย สร้างความดีขึ้นมาใหม่ เหมือนอรุณแจ่มแสงทองเงินไหลนองทองไหลมาต่อไปเถิด ขณะนี้ตรงนี้เป็นปัญหาชีวิตของเราที่จะต้องแก้ อย่าลืมหาพิกา ๒ เรือน หาพิกาทางโลก ที่เราต้องอาศัยในโลกมนุษย์ แต่แก้ปัญหาวินัยต้องใช้

นาฬิกาของตัวเอง เทียบให้ตรงกับคนอื่นเขา จะอยู่กับใครก็ต้องใช้นาฬิกาเทียบ เรา ต้องปรับตัวเอง ปลงให้ตก ปรับตัวและเปลี่ยนใจ ปรับชีวิตเสียใหม่ให้เข้ากันได้ มัชฌิมาปฏิปทาปานกลาง เราอยู่กับเขาได้ ไม่มีปัญหา

คนชอบสร้างปัญหา วิธีแก้ปัญหามีอยู่ทางเดียว แก่ตรงนั้นทันที ไม่ใช่หลบ ปัญหา ไม่ใช่หนีไปฟังเพลง หนีไปเที่ยว นั่นเป็นการหลบปัญหาไปชั่วคราวใช่หรือไม่ ต้องรู้ปัญหาและแก้ปัญหให้ได้ปัจจุบัน อย่างหนีปัญหา อย่างทิ้งปัญหา เช่น ปัญหา ครอบครัว สามีภรรยาตีกันทะเลาะกันต้องแก้ที่จุดนั้น อย่าไปแก้ที่อื่นไม่ได้ จะไปแก้ด้วยการหนีออกจากบ้านไม่ได้

ถ้าโยมเป็นสามี เกิดปัญหาในบ้าน อย่างหนี ปัญหาเรื่องภรรยาต้องชี้แจงกันให้ เข้าใจ อย่างหนีปัญหา อย่างทิ้งปัญหา ผ่าไว้ให้ลูกเป็นปมด้อย ต้องแก้ปัญหปัจจุบัน ต้อง สู้ปัญหา อย่างหนีปัญหา ถึงจะแก้ได้ ถ้าหนีปัญหา ทิ้งปัญหา เป็นการสร้างปัญหาเพิ่มขึ้น จะเสียใจต่อภายหลัง ถ้าโยมทำอย่างที่ว่าอดมาพูดได้ จะไม่มีปัญหาต่อไป ธรรมเนียมเป็น การแก้ปัญหาก็ดีมาก ด้วยการกำหนดจิตตั้งสติด้วยการแก้ปัญห อย่ำทิ้งปัญหา อย่ำทิ้ง สติสัมปชัญญะ

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย อำนาจบุญกุศลทั้งหลาย โปรดประทานพรให้ญาติ โยมทั้งหลายทุกท่าน จงประสบแต่ความเจริญรุ่งเรืองวัฒนาสถาพรโดยทั่วหน้ากัน ขอกุศล ชั้นที่อาตมาภาพได้บวชมาเป็นเวลานาน สร้างบุญกุศลในส่วนดี ขอมอบให้โยมทุกท่าน ขอให้โยมไปเผยแผ่ให้ลูกหลานในบ้าน บิดามารดา และคุณครูอาจารย์ของท่าน ขออำนาจ พรย้อนอดีตถึงชีวิตแห่งสุขโขทัย ๗๐๐ ปีลายสีไทย ๔๑๗ ปีแห่งกรุงศรีอยุธยา ๒๐๐ ปีแห่ง กรุงรัตนโกสินทร์ มารวมอยู่ในชีวิตของเราทั้งหมด ปรารถถึงอดีตที่ผ่านมาทุกท่านจงสุข สันต์นิรันดร ขอจงเจริญด้วยจตุรพิธพรชัย ๔ ประการ มีอายุขอให้ยืนนาน วรรโณ ผิวพรรณผ่องใส สุขขัง ขอให้สุขภาพกายอนามัย ทุกท่านโปรดได้ใจดี โรคภัยไข้เจ็บมีก็ โปรดหาย สิ่งทั้งหลายที่ติดอยู่ ณ บัดนี้ และจะคิดต่อไปในโอกาสหน้า จงพรรณนาให้เกิด ความสำเร็จผลสัมฤทธิ์ สมเจตน์จำนงความมุ่งมาดปรารถนา ด้วยกันทุก ๆ ท่าน ณ โอกาส บัดนี้ เทอญ ขอเจริญพรทุก ๆ ท่าน